Syksyn 2026 talousarviomuutokset

Kunnanhallitus 09.11.2026
122/02.02.00.02/2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle esittelytekstissä ja sen liitteissä kuvatut talousarviomuutokset hyväksyttäväksi vuoden 2026 talousarvioon.

Päätös

Selostus

Syksyn talousarviomuutokset koostuvat tuloslaskelman, investointien ja rahoitusosan muutoksista sekä Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:n toiminnallisen tavoitteen muutoksesta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan muutokset talousarvioon tulee tehdä talousarviovuoden aikana heti, kun muutostarve on tiedossa. Talousarvioon esitettävät muutokset perustuvat talouden seurantatietoihin, ja niiden perusteella tehtyyn arvioon tulojen ja kulujen toteutumisesta, sekä toiminnassa tapahtuviin välttämättömiin muutoksiin.

Valtuusto on 8.12.2025 § 82 hyväksynyt vuoden 2026 talousarvion. Talousarviossa sitovia eriä ovat tulosyksikköjen toimintatulojen ja toimintamenojen erotus eli toimintakate. Lisäksi sitovia eriä ovat seuraavat tuloslaskelman rivit: verotulot, valtionosuudet, rahoituserät, suunnitelman mukaiset poistot ja tilikauden tulos, sekä rahoituslaskelmassa antolainojen lisäys, antolainojen vähennys ja lainakannan muutokset. Investointiosassa sitovia eriä ovat investointimenot ja -tulot investointikohteittain. Muita valtuuston nähden sitovia eriä ovat toiminnalliset tavoitteet. Toiminnalliset tavoitteet ovat palvelutuotannon vaikutuksia ja vaikuttavuutta kuvaavia, mitattavissa tai muuten todennettavissa olevia määrällisiä ja laadullisia tavoitteita.

Käyttötalouden muutokset

Konsernipalveluissa yhteisten palveluiden tulosyksikössä työterveyshuollon kustannusten ennakoidaan alittuvan 200 000 euroa.

Kela korvaa työnantajalle ehkäisevän työterveyshuollon kustannuksia. Ehkäisevän työterveyshuollon lisäksi työnantaja voi järjestää työntekijöilleen sairaanhoitoa. Kela voi korvata sairaanhoidon kustannuksia, jos palvelut on hankittu samalta palveluntuottajalta kuin ehkäisevän työterveyshuollon palvelut. Kela korvaa hyväksytyistä kustannuksista noin puolet enimmäismäärään saakka. Henkilöstölle tarjottavia työterveyshuollon palveluita on supistettu talouden tasapainottamiseksi. Kustannusten määrän pienentyessä vähennetään Kela korvauksena saatavan tulon määrää sekä työterveyshuollon kustannuksia talousarviossa siten, että vaikutus toimintakatteeseen on yhteensä 100 000 euroa.

Kunnat ja hyvinvointialueet maksavat tasausmaksua vuoden 2023 alusta alkaen. Valtiovarainministeriö vahvistaa tasausmaksun kokonaismäärän vuosittain Kevan valtuutettujen esityksestä. Tasausmaksulla katetaan niitä pitkän aikavälin eläkemenoja, joihin palkkaperusteinen eläkemaksu ei riitä. Valtiovarainministeriö

on vahvistanut Laukaan kunnan tasausmaksun määrän. Pienennetään talousarvion mukaista varausta tasausmaksuihin 100 000 euroa.

Toimintakate vahvistuu esitettyjen muutosten seurauksena 200 000 euroa. Koko kunnan toimintakatteeksi muodostuu 58,6 miljoonaa euroa.

Rahoitustuotot ja kulut sekä poistot ja arvonalentumiset

Kuntaliiton syyskuun veroennustekehikon mukaan verotuloja ennakoidaan saatavan tilikaudella 2026 yhteensä 49 710 000 euroa. Heikentyneen verotuloennusteen mukaisesti verotulojen määrää pienennetään talousarviomuutoksena 60.000 euroa.

Korkotuloja saadaan 150.000 euroa muutettua talousarviota enemmän. Muita rahoitustuloja ennakoidaan saatavan 480.000 euroa talousarviovalmistelun yhteydessä syksyllä 2025 arvioitua enemmän. Syynä ylitykseen 380.000 euron osalta ovat ennakoitua suuremmat Mustankorkea Oy:n osingot.

Suunnitelman mukaiset poistot kasvavat 850.000 euroa. Talousarviomuutoksella poistojen määrää sekä lisätään että vähennetään seuraavasti:

Valtuuston päätöksen 2.3.2026 § 6 mukaisesti kunnan omistamat sote ja pela-toimitilat sekä muut markkinaehtoiseksi katsottavat toimitilat siirretään tai myydään Laukaan Kehitysyhtiö Oy:lle. Kunnan omistamat asuinrakennukset ja asunnot sekä ara-rajoitteiset sote-kiinteistöt siirretään Laukaan Vuokrakodit Oy:lle. Yhtiöitettävistä kiinteistöjen arvostuksesta on hankittu ulkopuolisen asiantuntijan riippumaton arvio. Viiden kiinteistön kohdalla kunnalle muodostuu luovutustappiota.

Yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän vastaavien kirjaamisesta todetaan seuraavasti: Yleisten tilinpäätösperiaatteiden mukaan kukin hyödyke ja tase-eriin merkittävä erä tulee arvostaa erikseen (KPL 3:3.1 § 7 kohta). Jos pysyviin vastaaviin kuuluvan hyödykkeen tai sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi, erotus on kirjattava arvonalennuksena kuluksi (KPL 5:13 §). Koska arvio kiinteistöjen arvosta on olemassa arvio tilinpäätöksen laadintahetkellä, tulee kiinteistöt arvostaa jo kunnan 2026 tilinpäätökseen ”alemman arvon periaatteella”, eli tehdä tarvittavat alaskirjaukset niistä kohteista, joissa todennäköinen luovutusarvo on kirjanpitoarvoa alhaisempi. Suunnitelman mukaisten poistojen kohteena olevien pysyvien vastaavien poistosuunnitelman muuttamisesta aiheutuvat kirjaukset käsitellään lisäpoistoina. Arvonalentumiseksi merkitään kunnan pysyvien vastaavien osakkeiden ja -osuuksien arvonalennukset.

Lisäpoistoja esitetään tehtävän Kuuselan palveluasumisen kiinteistöstä 1 100 000 euroa ja vanhan paloaseman osalta 350 000 euroa, eli poistojen määrä kasvaa kirjausten myötä 1 450 000 euroa. Pysyvien vastaavien osakkeiden ja osuuksien arvonalentumiskirjausta esitetään tehtävän Linja-autoaseman kiinteistöstä 120 000 euroa, Virastosydämestä 2 000 euroa ja Vihtarinteentien tukiasuntojen kohdalla 28 000 euroa. Osakkeet ja osuuksien arvonalentumiset ovat yhteensä 150 0000 euroa.

Laukaan kunnan poistosuunnitelmaa muutettiin viiden kunnan omistaman rakennuksen osalta kunnanhallituksen päätöksellä 14.9.2026 § 211. Poistojen määrä pienenee kyseisten kiinteistöjen poistoajan pidennyttyä tilikaudella 2026

yhteensä 600.000 euroa. Poistojen lisäyksen 1 450 000 euroa ja poistojen vähentymisen erotus on 850 000 euroa.

Valtuusto hyväksyi 1.6.2026 § 18 Laukaan kunnan ja Laukaan Vesihuolto Oy:n välisen vesi- ja jätevesiverkostoja koskevan kauppahinnan korjaamisen. Kauppa toteutetaan 31.12.2026. Kaupasta syntyy Laukaan kunnalle 6 miljoonan euron satunnainen tulo.

Investointiosan muutokset

Konsernipalvelut

Tietohallinnon investointimääräraha on talousarviossa 300.000 euroa. Määrärahalla hankitaan kunnan toiminnassa tarvittavat tietokoneet, puhelimet, kopiokoneet ja tietoliikenneverkkojen toimintaan tarvittavat laitteet. Hankintoja sopeuttamalla investointimäärärahaa voidaan pienentää 170.000 euroa.

Kunta tekee strategisesti tärkeitä maahankintoja. Investointiohjelmassa on 750.000 euron määrärahavaraus maan hankintaan. Maanhankinnan määrärahaa pienennetään 350.000 euroa ja yritystonttien esirakentamisen määrärahaa 30.000 euroa.

Yhteensä konsernipalveluiden investoinnit pienenevät 550 000 euroa.

Tekniset palvelut

Tekninen lautakunta on käsitellyt talousarviomuutoksia kokouksessaan 3.11.2026 § 113. Ruokapalvelukeskuksen investointiin on varauduttu vuodelle 2026 1,35 miljoonan euron määrärahalla. Investointia ei ole kuitenkaan pystytty edistämään talousarviovaiheessa suunnitellulla aikataululla hallinto-oikeuden päätöksen ajoittumisesta johtuen. Suunnittelu hankkeessa on saatu käyntiin ja se tähtää hankkeen rakentamisen aloittamiseen keväällä 2027. Tälle vuodelle arvioitu kustannus hankkeesta on noin 150.000 euroa, jolloin talousarviomuutoksena investointimäärärahaa pienennetään 1 200 000 euroa.

Culture in Nature -hanke, luonto- ja matkailuinfran rakentamiseen on varauduttu vuoden 2026 investointiohjelmassa 130.000 euron menomäärärahalla ja 65.000 euron tulo rahoitusosuudella CiN – rahoituksesta. Hankeen kohteita ei ole toteutettu kuluvana vuonna, joten sekä meno-, että tulovaraus poistetaan talousarviomuutoksena.

Vuodelle 2026 talousarviomuutoksena esitetään ”saavutettavampi arkipyöräilyn Laukaa – Käpy” -hankkeen kustannusten pienentämistä 10 000 euroon ja tulojen pienentämistä 3 000 euroon. Hankkeen toteutusaikataulu on viivästynyt pyöräparkkien osalta ja siksi kuluja muodostuu vuodelle 2026 vähemmän, kuin on suunniteltu.

Yhteensä teknisen palvelualueen investoinnit pienenevät 1.3 miljoonaa euroa.

Rahoitusosan muutokset

Rahoituslaskelmassa sitovia eriä ovat antolainojen lisäys, antolainojen vähennys ja lainakannan muutokset. Antolainat lisääntyvät 6 miljoonaa euroa Laukaan

Vesihuolto Oy:lle myönnettävän lainan vuoksi. Talousarviomuutosten seurauksena lainakanta pienenee 2,6 miljoonaa euroa.

Tytäryhteisöjen toiminnallisten tavoitteiden muutos

Osana talousarviota kunta asettaa tytäryhteisöilleen tavoitteita. Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:lle asetettu tavoite ylijäämäisestä tuloksesta ei toteudu, ja tavoite esitetään poistettavan talousarviomuutosten yhteydessä. Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:n suunnitellut sopeuttamistoimet toteutuvat täysimääräisesti vuodesta 2027 alkaen.

Talousarvion kokonaisuus muutosten jälkeen

Talousarviomuutokset vahvistavat vuosikatetta 770 000 euroa ja vuosikate on talousarviomuutosten jälkeen 8,6 miljoonaa euroa. Vuosikate kattaa 100 prosenttia poistoista ja arvonalentumisista. Satunnaisena tuottona kirjataan 6 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos paranee talousarviomuutosten myötä 5,8 miljoonalla eurolla ja on vuoden lopussa 6 miljoonaa euroa. Kunnan taseen ylijäämäkertymän arvioidaan olevan nyt tehtävien talousarviomuutosten jälkeen 0,6 miljoonaa euroa vuoden 2026 lopussa.

Toteutumatta jäävien investointien seurauksena investointimäärärahaa pienennetään 2 miljoonaa euroa ja kunnan investointimenot ovat muutoksen jälkeen 5,3 miljoonaa euroa. Investointien rahoitusosuudet pienenevät 0,1 miljoonaa euroa.

Talousarviomuutokset vähentävät rahoitustarvetta kuluvana vuonna 2,6 miljoonaa euroa kevään muutettuun talousarvioon nähden ja kunnan lainakannan ennustetaan pienenevän kuluvalla tilikaudella 3,9 miljoonaa euroa. Kunnan lainakannan arvioidaan olevan vuoden lopussa 107,8 miljoonaa euroa eli 5 734 euroa asukasta kohden.

Pöytäkirjaan liitetään erittely talousarviomuutoksista tilikohdittain (LIITE 1), koonti talousarviomuutoksista (LIITE 2), laskelma talousarviomuutosten vaikutuksista tuloslaskelmaan (LIITE 3) ja rahoituslaskelmaan (LIITE 4) sekä teknisen lautakunnan pöytäkirjanote muutosesityksestä.

Esittelijä — Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija — Konsernipalvelujohtaja Maarit Kaija, puhelin 040 351 8605, taloussuunnittelupäällikkö Anne Toikka, puhelin 050 315 3307

Jakelu / toimenpiteet — valtuusto, palvelualueet